

Bruxelles, 20. svibnja 2022.
(OR. en)

9336/22

DEVGEN 100
ACP 60
RELEX 676

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	20. svibnja 2022.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	8938/22
Predmet:	Obnovljeno partnerstvo EU-a s najmanje razvijenim zemljama – zaključci Vijeća (20. svibnja 2022.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o obnovljenom partnerstvu EU-a s najmanje razvijenim zemljama, kako ih je Vijeće odobrilo na 3870. sastanku održanom 20. svibnja 2022.

**Zaključci Vijeća o
obnovljenom partnerstvu EU-a s najmanje razvijenim zemljama**

1. EU i njegove države članice odlučni su promicati ambiciozna međunarodna partnerstva i predani zajedničkom pronalaženju multilateralnih rješenja za globalne izazove s najmanje razvijenim zemljama, u skladu s novim europskim konsenzusom o razvoju, te s obzirom na izazove s kojima se te zemlje suočavaju u pogledu ostvarivanja Programa održivog razvoja do 2030. i njegovih 17 ciljeva održivog razvoja, kao i ciljeva Pariškog sporazuma. U tom pogledu Vijeće podsjeća na predanost EU-a i njegovih država članica iskorjenjivanju siromaštva i gladi te smanjenju ranjivosti i rješavanju pitanja nejednakosti kako bi se osiguralo da nikoga ne zaboravimo.
2. S obzirom na jačanje geopolitičkih suparništava i sve veće globalno tržišno natjecanje Vijeće ističe potrebu za jačanjem učinkovitog multilateralizma i zajedničkim promicanjem održivih međunarodnih partnerstava koja se temelje na zajedničkim vrijednostima, ljudskim pravima, rodnoj ravnopravnosti i uzajamnom poštovanju. Najmanje razvijene zemlje vrijedni su geopolitički partneri u osiguravanju otpornijeg i sigurnijeg svijeta te održivog i uključivog globalnog oporavka u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i ruske agresije na Ukrajinu. Vijeće poziva Komisiju, ESVD i države članice da učinkovitom provedbom tih partnerstava odgovore na posebne potrebe najmanje razvijenih zemalja, kako bi se poduprlo ubrzanje provedbe ciljeva održivog razvoja.
3. Vijeće podsjeća na to da je službena razvojna pomoć (ODA) i nadalje glavni izvor financiranja najsiromašnijih zemalja, osobito onih najmanje razvijenih, koje nemaju domaćeg kapaciteta za prikupljanje financijskih sredstava iz drugih izvora. EU i njegove države članice, kao najveći svjetski pružatelji službene razvojne pomoći, ponovno potvrđuju svoju predanost zajedničkom ostvarivanju cilja od 0,20 % bruto nacionalnog dohotka za najmanje razvijene zemlje do 2030., što je ključni cilj Akcijskog plana iz Addis Abebe. Vijeće ističe važnost postojećeg različitog tretmana koji se odobrava najmanje razvijenim zemljama te pozdravlja reviziju kriterija za njihovo stupnjevanje, kojom se uzimaju u obzir posebni izazovi s kojima se suočavaju najmanje razvijene zemlje, koji se ne odnose na dohodak po glavi stanovnika, već ostale izazove, uključujući ljudska dobra te gospodarske i okolišne osjetljivosti.

4. Vijeće pozdravlja činjenicu da je u Akcijskom programu iz Dohe, donesenome u ožujku 2022., preuzeta obveza za poduzimanje konkretnijih koraka potpore najmanje razvijenim zemljama te ističe važnost obveza EU-a, država članica, europskih razvojnih banaka i financijskih institucija u njegovoj provedbi. Sa zanimanjem očekuje drugi dio pete konferencije Ujedinjenih naroda o najmanje razvijenim zemljama zakazan za 2023. te poziva na ambiciozan rezultat. Vijeće nadalje podsjeća na važnost rješavanja posebnih izazova pred kojima se nalaze zemlje koje su nadišle kategoriju najmanje razvijenih zemalja, radi osiguranja održivog i neometanog procesa tranzicije.
5. Vijeće podsjeća na činjenicu da se pristup EU-a međunarodnim partnerstvima temelji na održivom i predvidljivom financiranju i načelima učinkovite razvojne suradnje te na zajedničkim vrijednostima i najboljoj primjeni pristupa „Tim Europa”. Vijeće potiče Komisiju, ESVD i države članice da posebne potrebe najmanje razvijenih zemalja uključe u provedbu regionalnih i globalnih partnerstava i strategija, na temelju uključivih postupaka, načela preuzimanja odgovornosti i zajedničkih interesa. U tom duhu Vijeće poziva Komisiju, ESVD i države članice da ispune obveze preuzete na sastanku na vrhu EU-a i AU-a u Bruxellesu 17. i 18. veljače 2022. te na ministarskom forumu EU-a i indo-pacifičke regije u Parizu 22. veljače 2022., na temelju pravne stečevine AKP-a i EU-a o partnerstvu.
6. Vijeće ističe važnost učinkovitog otklanjanja temeljnih uzroka i ključnih pokretača sukoba i nestabilnosti koji utječu na mnoge najmanje razvijene zemlje, uključujući nejednakosti, nedostatak demokratskog i dobrog upravljanja i vladavine prava, klimatske promjene te borbu za prirodne resurse. U tom kontekstu Vijeće također naglašava potrebu za nastavkom rješavanja temeljnih uzroka nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja. Zbog tih je izazova još očitija ključna uloga integriranih i održivih pristupa povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira te važnost provedbe zajedničkih analiza sukoba. Vijeće napominje da siromaštvo i nejednakosti, osobito u najmanje razvijenim zemljama, povećavaju rizik od sukoba i nestabilnosti. U tom pogledu Vijeće ističe potrebu za sprečavanjem novih kriza i reagiranjem na njih, izgradnjom otpornosti, s ciljem rješavanja uzroka nestabilnosti i promicanja uključivog i održivog oporavka, u skladu s pristupom „bolje i zelenije ponovne izgradnje”, koji je vođen ciljevima održivog razvoja, otklanjanjem svih vrsta nejednakosti i nezaboravljanjem nikoga.

7. Vijeće s dubokom zabrinutošću primjećuje znatan negativan učinak ruske agresije na Ukrajinu na globalnu sigurnost opskrbe hranom i cijene hrane. To dodatno pogoršava već alarmantnu globalnu situaciju u pogledu sigurnosti opskrbe hranom do koje je došlo zbog pandemije bolesti COVID-19, klimatskih promjena i drugih globalnih izazova koji osobito utječu na najmanje razvijene zemlje te zemlje koje najviše ovise o vanjskoj opskrbi hranom, energijom i gnojivom, kao što je istaknula Skupina Ujedinjenih naroda za odgovor na krizu. U tom pogledu Vijeće ponovno potvrđuje da je potrebna pravodobna i učinkovita koordinacija s međunarodnim organizacijama i drugim relevantnim partnerima i inicijativama, kao što su FAO i druge agencije sa sjedištem u Rimu te Globalni savez skupine G-7 za sigurnost opskrbe hranom i inicijativa FARM, kako bi se unaprijedili međunarodni naponi na otklanjanju sigurnosnih bojazni u pogledu opskrbe hranom i ishrane. Vijeće osobito ističe potrebu za jačanjem vlastitih kapaciteta najmanje razvijenih zemalja za održivu proizvodnju hrane, kao i za diversifikacijom njihovih lanaca opskrbe hranom i ograničavanjem prepreka otvorenoj trgovini prehrambenim proizvodima. U skladu s Komunikacijom naslovljenom „Očuvanje sigurnosti opskrbe hranom i jačanje otpornosti prehrambenih sustava” iz ožujka 2022. EU će nastaviti podupirati partnerske zemlje, osobito one najranjivije, u prijelazu na otporne i održive prehrambene sustave.
8. Vijeće ističe vrlo veliku osjetljivost najmanje razvijenih zemalja u pogledu klimatskih promjena, gubitka bioraznolikosti i uništavanja okoliša te njihovu važnu ulogu u zaštiti klime i očuvanju bioraznolikosti. S obzirom na Pariški sporazum i Klimatski pakt iz Glasgowa, Vijeće uviđa posebne potrebe i izazove najmanje razvijenih zemalja u pogledu prilagodbe klimatskim promjenama i njihova ublaživanja. Nadalje, Vijeće pozdravlja napredak koji je u pogledu najmanje razvijenih zemalja postignut na konferenciji COP 26 UNFCCC-a i nedavni rad IPCC-a, kao što je njegov doprinos „Učincima, prilagodbi i osjetljivosti”. Vijeće poziva na donošenje ambicioznog novog globalnog okvira za bioraznolikost na konferenciji COP 15 Konvencije o bioraznolikosti, s jasnim ciljevima te snažnim i transparentnim režimom provedbe, koji će također biti popraćen odgovarajućim financijskim i nefinancijskim resursima ključnima za najmanje razvijene zemlje. Kao i u drugim zemljama, politike u najmanje razvijenim zemljama o gospodarskom i društvenom razvoju, prilagodbi klimatskim promjenama, očuvanju i održivoj uporabi biološke raznolikosti, integriranom upravljanju vodnim resursima i borbi protiv degradacije zemljišta, krčenja šuma i dezertifikacije, kao i mjere pripravnosti na katastrofe, trebale bi se provoditi na integriran i dosljedan način kako bi se promicala otpornost na klimatske promjene i

pogodovalo održivom upravljanju prirodnim ekosustavima, kao što je, primjerice, slučaj s akceleratorom inicijative Veliki zeleni zid (*Great Green Wall Accelerator*).

9. Vijeće sa zabrinutošću primjećuje da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 jasno pokazala veliku osjetljivost najmanje razvijenih zemalja na vanjske šokove i prouzročila nazadovanje u postizanju ciljeva održivog razvoja u najmanje razvijenim zemljama, osobito u pogledu ljudskog razvoja. Vijeće poziva Komisiju, ESVD i države članice da poseban naglasak stave na ljudski razvoj u najmanje razvijenim zemljama slijedeći holistički pristup u područjima zdravlja i ljudskih prava, sigurnosti opskrbe hranom i prehrane, obrazovanju, digitalizaciji, pristupu socijalnoj zaštiti i otvaranju dostojanstvenih radnih mjesta. U tom pogledu Vijeće podsjeća na važnost transformativnog pristupa kojim se rješavaju temeljni uzroci rodne nejednakosti te ujedno ističe da je promicanje rodne ravnopravnosti, osnaživanja žena i uključivanje rodne osviještenosti, kao i otklanjanje višestruke diskriminacije s kojom se suočavaju ranjive ili marginalizirane osobe, osobito ključno u najmanje razvijenim zemljama te je prioritet EU-a u svim područjima djelovanja. Vijeće podsjeća na to da je EU i nadalje predan ulaganju većih napora i djelovanja s ciljem promicanja, zaštite i ostvarivanja svih ljudskih prava te potpunoj i učinkovitoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju (ICPD) te ishoda njihovih revizijskih konferencija, te da je u tom kontekstu i dalje predan promicanju spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava. S obzirom na to EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i prava da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU dodatno naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju i obrazovanju o njima, uključujući sveobuhvatan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.
10. Vijeće poziva Komisiju, ESVD i države članice da nastave podupirati jačanje kapaciteta zdravstvenih sustava i javnih infrastruktura u najmanje razvijenim zemljama, kako bi se postiglo univerzalno zdravstveno osiguranje. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti regulatornim okvirima i kapacitetima za farmaceutsku proizvodnju te poboljšanju pristupa vodi, sanitarnim i zdravstvenim uslugama te osnovnim zdravstvenim uslugama. U tom pogledu Vijeće ističe inicijative Tima Europa razvijene u Africi, koje, primjerice, obuhvaćaju zdravstvenu sigurnost i prevenciju pandemija, pripravnost i odgovor, digitalno

zdravstvo, proizvodnju i pristup cjepivima, lijekovima i tehnologijama povezanim sa zdravstvenim proizvodima te potporu zavodima za javno zdravstvo.

11. Vijeće ističe važnost pružanja potpore u osnaživanju obrazovnih sustava u najmanje razvijenim zemljama kako bi se svima omogućio pravedan i uključiv pristup kvalitetnom obrazovanju, s posebnim naglaskom na djevojčicama i mladim ženama, osobama s invaliditetom i osobama u najranjivijem položaju. Vijeće ističe potrebu da se posebna pozornost posveti prehrani koja je djeci i adolescentima potrebna kako bi odrastali i razvijali svoj puni potencijal, među ostalim putem programa za zdravlje i prehranu u školama. Vijeće ističe važnost mladih u oblikovanju budućnosti svojih zemalja, kao i potrebu da im se pruže izgledi za budućnost na temelju razvoja vještina i bolje integracije u skladu s potrebama lokalnog tržišta rada. Vijeće poziva Komisiju, ESVD i države članice da podupru izgradnju kapaciteta za osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, tehničko i strukovno obrazovanje i osposobljavanje (TVET), kao i visokoobrazovne i istraživačke ustanove u najmanje razvijenim zemljama. U tom pogledu Vijeće ističe važnost uključivanja istraživača iz najmanje razvijenih zemalja u obnovljeni postupak promišljanja o izazovima specifičnima za pojedinu zemlju i regiju, kao i o odgovarajućim instrumentima za njihovo rješavanje.
12. Vijeće potiče Komisiju, ESVD i države članice da nastave ulagati napore u jačanje unutarnjih kapaciteta gospodarstava najmanje razvijenih zemalja promicanjem održivog razvoja, trgovine i otpornih gospodarstava, među ostalim putem strukturnih reformi, s posebnim naglaskom na jačanju mobilizacije domaćih resursa, upravljanju javnim financijama, dobrom upravljanju i poboljšanju uvjeta za razvoj privatnog sektora i izravna strana ulaganja, kao i na odgovornom poslovnom ponašanju i standardima dužne pažnje na lokalnoj razini. Vijeće uviđa važnost uloge proračunske potpore i izgradnje kapaciteta, uključujući stručno znanje europskog javnog sektora i istorazinska partnerstva, u ostvarivanju tih ciljeva, kada to uvjeti dopuste. Ističe strukturne slabosti tržišta rada u najmanje razvijenim zemljama i učinak pandemije bolesti COVID-19 na proizvodnju i produktivnost te naglašava važnost podupiranja zapošljavanja i dostojanstvenog rada, kao i jačanja institucija tržišta rada. Osim toga, Vijeće poziva na pravodobnu, koordiniranu i transparentnu provedbu „Zajedničkog okvira za postupanje s dugom koji nadilazi DSSI” i inicijative povezane s dobrovoljnim usmjeravanjem posebnih prava vučenja ili slobodno upotrebljivih valuta iz država članica i drugih zemalja sa snažnim vanjskim položajem prema ugroženim zemljama, kako bi se podržao njihov oporavak.

13. Vijeće poziva Komisiju, ESVD i države članice da nastave raditi na ostvarenju ciljeva inicijative *Global Gateway* kako bi se olakšala javna i privatna ulaganja u održivu povezivost i kvalitetnu infrastrukturu, na temelju potreba i prilika za lokalna i regionalna gospodarstva i zajednice, kako je utvrđeno u dijalozima s partnerskim zemljama, kao i na temelju strateških interesa EU-a. Vijeće također poziva Komisiju, u koordinaciji s ESVD-om, kao i države članice te europske razvojne banke i financijske institucije, da:

- istraže mogućnost pružanja tehničke pomoći najmanje razvijenim zemljama, u skladu s pristupom „Tim Europa” kada je to moguće, kako bi se podržao razvoj održivih i isplativih projekata te stvaranje okruženja pogodnog za povećanje održivog financiranja i ulaganja;
- istraže načine inovativnog i uključivog financiranja za mobilizaciju privatnog kapitala za najmanje razvijene zemlje, uzimajući u obzir najbolje postojeće prakse i s njima povezane međunarodne inicijative, uključujući partnerstvo skupine G-7 za infrastrukturu i ulaganja.

Projekte povezivosti trebalo bi planirati i provoditi u skladu s najvišim socijalnim, gospodarskim i ekološkim standardima.

14. Vijeće također uviđa da u uključivom i održivom razvoju ključnu ulogu imaju lokalne vlasti i organizacije civilnog društva, kao neovisni akteri upravljanja i razvoja te kao samostalni akteri i partneri u provedbi. Vijeće izražava zabrinutost zbog smanjenja prostora za djelovanje civilnog društva te ističe ključnu važnost zaštite i promicanja prostora za građansko djelovanje za civilno društvo u mnogim najmanje razvijenim zemljama. Decentralizirana suradnja i stručnost u javnom sektoru također su relevantni alati za europsku politiku suradnje s najmanje razvijenim zemljama, jačanje institucionalnih kapaciteta i konsolidaciju lokalnoga gospodarskog razvoja i upravljanja.

15. Vijeće potiče Komisiju, ESVD i države članice da iskoriste pristup „Tim Europa” za pojačanu suradnju s najmanje razvijenim zemljama i u provedbi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (Globalna Europa). U okviru tog novog holističkog i uključivog pristupa trebalo bi mobilizirati sve alate dostupne najmanje razvijenim zemljama, osobito inicijative Tima Europa i instrumente europske financijske strukture za razvoj, kao što je Europski fond za održivi razvoj plus (EFOR+), putem veće uloge europskih razvojnih banaka i financijskih institucija, uključujući Europsku investicijsku banku (EIB) i Europsku banku za obnovu i razvoj (EBRD), te u suradnji s lokalnim i regionalnim bankama, kao i drugim međunarodnim akterima. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti posebnim izazovima u operacionalizaciji modaliteta i instrumenata u najmanje razvijenim zemljama te osobito nestabilnim, konfliktnim ili postkonfliktnim situacijama.
16. Vijeće naglašava važnost povećanja usklađenosti i vidljivosti partnerstva EU-a s najmanje razvijenim zemljama, prema pristupu „Tim Europa”, koristeći se, primjerice, strategijom *Global Gateway*, te uviđa potrebu za provođenjem koordinirane komunikacijske strategije za suzbijanje dezinformacija. Vijeće poziva Komisiju, ESVD, EIB, EBRD i države članice da osiguraju učinkovitu komunikaciju i diplomatsko djelovanje u vezi sa zajedničkim naporima EU-a u okviru pristupa „Tim Europa”, među ostalim koordinacijom delegacija EU-a i država članica.
-